

Sygn. akt VII U 1066/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Liliana Gambal

Protokolant: Kalina Tanaś

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2014 r. w J.

odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 25 maja 2012 r., znak: (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 25 maja 2012 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. K. prawo do emerytury od dnia 01 marca 2012 r.

Sygn. akt VII U 1066/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.05.2012 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił J. K. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227) oraz przepisów rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz.43 ze zm.), w związku z niespełnieniem przez wnioskodawcę przesłanki 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Jako pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono okresów zatrudnienia w Nadleśnictwie L. od 02.03.1984 r. do 17.08.1987 r. i od 02.01.1989 r. do 31.12.1998 r. na podstawie świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 17.05.2012 r. i 09.05.2012 r., ponieważ charakter pracy jest niezgodny z rozporządzeniem RM z 07.02.1983 r. Ponadto podane w świadectwie z 09.05.2012 r. stanowisko pracy drwal motorniczy jest rozbieżne ze stanowiskiem podanym w świadectwie pracy: drwal-operator pilarki spalinowej i jest niezgodne z powołanymi przepisami branżowymi.

J. K. wniósł od powyższej decyzji odwołanie, domagając się przyznania prawa do emerytury w związku z posiadaniem co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K., urodzony (...) był m. in. zatrudniony, w pełnym wymiarze czasu pracy:

- od 20.03.1970 r. do 02.06.1971 r. w Związku Spółek (...) w L. na stanowisku robotnika melioracyjnego;
- od 03.11.1980 r. do 17.08.1987 r. w Nadleśnictwie L., początkowo na stanowisku murarza-tylnkarza, a od dnia 02.03.1984 r. na stanowisku drwala motorniczego;
- od 18.08.1987 r. do 31.01.1989 r. w (...) Zakładzie (...) w L. (...) w M. na stanowisku kierownika magazynu środków ochrony roślin;
- od 02.01.1989 r. do 12.06.1999 r. w Nadleśnictwie L. na stanowisku drwal-operator pilarki spalinowej;

W okresie zatrudnienia w (...) w L. na stanowisku robotnika melioracyjnego wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze pracował przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych, w tym kopał i czyścił rowy o głębokości ponad 1 metra, układał rury kanalizacyjne.

W okresach zatrudnienia w Nadleśnictwie L. na stanowisku drwala wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy pozyskiwaniu drewna.

W okresie zatrudnienia w (...) w L. na stanowisku kierownika magazynu środków ochrony roślin w M. do obowiązków wnioskodawcy należało przyjmowanie i wydawanie środków z magazynu. Środki ochrony roślin były produktami toksycznymi, przechowywanymi m. in. w beczkach, kanistrach lub skrzynkach, miały przy tym postać pylistą lub płynną.

/dowód: świadectwa pracy z 11.09.1995 r., 17.08.1987 r., 31.01.1989 r., 31.07.1997 r.

– k.9, 23, 25, 27 akt ZUS, t.I;

charakterystyka zatrudnienia z 22.07.1997 r. – k.37 akt ZUS, t.I;

świadectwo pracy z 27.09.1999 r., 07.09.1999 r. – k.45 akt ZUS, t.II;

świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 09.05.2012 r. i 17.05.2012 r. – k.11 i 13 akt ZUS, t.III;

akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Nadleśnictwie L.

(...), w tym: zaświadczenie z 02.03.1984 r., formularz postępowania

wyjaśniającego z 26.05.1997 r.;

akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) w L.

(...), w tym: umowa o pracę z 18.08.1987 r., angaż z 19.08.1987 r.,

wypowiedzenie z 01.12.1988 r.,

zeznania wnioskodawcy – e-protokół z 25.04.2013 r. 00:08:05 i dalej i e-

protokół z 14.01.2014 r. 00:05:02 i dalej;

zeznania B. B. – e-protokół z 03.09.2013 r. 00:07: i

dalej;

zeznania P. H. – e-protokół z 03.09.2013 r. 00:22:36 i dalej;

zeznania P. P. – e-protokół z 03.09.2013 r. 00:28:29 i dalej/

W dniu 22.03.2012 r. J. K. złożył wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 25.05.2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, w związku z niespełnieniem przesłanki 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Jako pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono okresów zatrudnienia w Nadleśnictwie L. od 02.03.1984 r. do 17.08.1974 r. i od 02.01.1989 r. do 31.12.1998 r. na podstawie świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 17.05.2012 r. i 09.05.2012 r., ponieważ charakter pracy jest niezgodny z rozporządzeniem RM z 07.02.1983 r. Ponadto podane w świadectwie z 09.05.2012 r. stanowisko pracy drwal motorniczy jest rozbieżne ze stanowiskiem podanym w świadectwie pracy: drwal-operator pilarki spalinowej i jest niezgodne z powołanymi przepisami branżowymi.

/dowód: wniosek – k.1 akt ZUS, t.I;

decyzja z dnia 25.05.2012 r. – k.16 akt ZUS, t.I/

Wnioskodawca nie przystąpił do OFE. Na dzień 01.01.1999 r. udokumentował ponad 25-letni łączny okres składkowy i nieskładkowy.

/bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31.12.1948 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnił warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat, dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999 r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl § 1 wskazywanego wyżej rozporządzenia pracownikami wykonującymi prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, są pracownicy wykonujący prace wymienione w § 4-15 oraz w wykazach stanowiących załączniki do rozporządzenia. Także właściwi ministrowie ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Zaskarżoną decyzją odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury podając, że nie spełnił on warunku posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Pozostałe przesłanki uprawniające do nabycia prawa do emerytury były bezsporne.

Należy zauważyć, że co do zasady w myśl § 2 ust.2 ww. rozporządzenia, okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże w postępowaniu sądowym możliwe jest również dowodzenie

zatrudnienia w szczególnych warunkach także za pomocą innych środków niż wskazane w tym przepisie (por. uchwała SN z 27.05.1985 r., III UZP 5/85; uchwała SN z 21.09.1984 r., III UZP 48/84).

Mając to na uwadze Sąd dopuścił dowód m. in. z akt osobowych wnioskodawcy, z jego zeznań oraz z zeznań świadków. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że wnioskodawca posiada co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W pierwszej kolejności Sąd zważył, że jak wynika wprost z treści świadectwa pracy z dnia 11.09.1995 r., wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Związku Spółek (...) w L. od 20.03.1970 r. do 02.06.1971 r. (1 rok, 2 miesiące, 10 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku robotnika melioracyjnego. Jego praca polegała na kopaniu i czyszczeniu rowów melioracyjnych, a także na układaniu rur kanalizacyjnych, stanowiła zatem pracę określoną w wykazie A, dziale X, poz.1 stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. pracę przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych. Stanowisko robotnika melioracyjnego jest przy tym wskazywane w przepisach resortowych, w Zarządzeniu nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r., w załączniku nr 1 w dziale X, pkt 9. Należało zwrócić uwagę, że wnioskodawca nie mógł przedstawić świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za powyższy okres, ponieważ w latach 70-tych pracodawcy nie mieli obowiązku wystawiania tego rodzaju dokumentów stwierdzających charakter pracy.

W ocenie Sądu także praca wnioskodawcy w okresach od 02.03.1984 do 17.08.1987 r. oraz od 02.01.1989 r. do 12.06.1999 r. (3 lata, 5 miesięcy i 15 dni oraz 10 lat, 5 miesięcy i 10 dni) w Nadleśnictwie L. na stanowisku drwala motorniczego i drwala-operatora pilarki spalinowej stanowiła pracę w warunkach szczególnych, bez względu przy tym na sposób dokładnego określenia zajmowanego stanowiska w poszczególnych świadectwach pracy i świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu, biorąc w szczególności pod uwagę treść świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wystawiony przez pracodawcę oraz charakterystykę stanowiska pracy, sporządzoną na potrzeby postępowania rentowego, brak było podstaw, aby podważać zeznania wnioskodawcy, że od momentu ukończenia kursu dla drwali motorniczych – operatorów pilarek mechanicznych, tj. od dnia 02.03.1984 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy pozyskiwaniu drewna, tj. pracę drwali, o której mowa w wykazie A, dziale VI, poz.1, stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r.

Podobnie jako pracę w warunkach szczególnych należało ocenić pracę wnioskodawcy w okresie od 18.08.1987 r. do 31.01.1989 r. (1 rok, 5 miesięcy i 13 dni) w (...) Zakładzie (...) w L. na stanowisku kierownika magazynu środków ochrony roślin w M.. Zdaniem Sądu, mając na uwadze rodzaj działalności kierowanego przez wnioskodawcę magazynu oraz treść zgromadzonej dokumentacji osobowej, z której wynikało m. in., że wnioskodawca za pracę magazyniera otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, nie było podstaw do podważania zgodnych zeznań wnioskodawcy oraz świadków, że w przedmiotowym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace związane bezpośrednio z magazynowaniem toksycznych substancji. Do obowiązków wnioskodawcy należało bowiem przyjmowanie i wydawanie z magazynu toksycznych środków ochrony roślin. Tym samym z całą pewnością charakter pracy wnioskodawcy we wskazywanym okresie odpowiadał charakterowi prac ujętych w wykazie A rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r., w dziale IV pod poz.40, tj. pracom magazynowym, załadunkowym, rozładunkowym, transportowi oraz konfekcjonowaniu surowców, półproduktów i wyrobów gotowych - pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych. Wskazywanie dalszych przepisów branżowych należało uznać za zbędne. Sąd zważył, że są to przepisy już nieobowiązujące, mające obecnie jedynie charakter pomocniczy, istotny dla celów interpretacyjnych, a nie prawny. O pracy w szczególnych warunkach decyduje przede wszystkim jej charakter, a nie nazewnictwo oraz restrykcyjne podejście do wykazujących ją środków dowodowych. Zdaniem sądu, o czym była już mowa powyżej, biorąc pod uwagę ściśle ukierunkowaną działalność kierowanego przez wnioskodawcę magazynu, zajmującego się przechowywaniem chemicznych środków ochrony roślin, brak było podstaw do kwestionowania powyższego okresu zatrudnienia jako okresu pracy w warunkach szczególnych. Niewątpliwie bowiem we wskazywanym okresie wnioskodawca stale był narażony na działanie szkodliwych substancji chemicznych stosowanych do ochrony roślin, z których pył i opary ulatniały się w miejscu pracy.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że wnioskodawca spełnił przesłankę posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Określając początek nabycia prawa do emerytury Sąd miał na uwadze treść art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ponieważ wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w marcu 2012 r. Sąd za datę początkową powstania uprawnienia przyjął 01.03.2012 r.